

„Soha nem hittük el azt, hogy a politika kötelezően mocskos”

2012. 8. 3.

A Tuszványos Press Toró T. Tibort, az Erdélyi Magyar Néppárt elnökét faggatta. A politikus úgy nyilatkozott, az építkezéshez olyanokra van szüksége, akik elkötelezettek, fiatalosak, a közszolgálatra készek és az első pofontól be nem ijedőek.

A Néppárt új tényezőként jelentkezett a politikában, és nagyon erős ellenszélben kellett érvényesülnie. Mivel volt a legnehezebb megküzdeni a kampány során?

Elsősorban a félelemmel és a félelemkampánnyal. Annak az érzelmi zsarolásnak a lebontása, amely régi stratégiája az RMDSZ-nek, hosszú távú feladat, amelyet ebben a kampányban nem sikerült teljesíteni. Azt kellene elérnünk, hogy ne a félelem motiválja a közösségünket a választásaiban, hanem pozitív üzenetek és cselekvések. A Néppárt megpróbálkozott ezzel – akár úgy is, hogy bebizonyította: most nincsen olyan veszély, hogy kiessünk az önkormányzatokból –, és pozitív üzenetekkel próbálta maga mellé állítani a szavazókat. Ez meglehetősen kis mértékben sikerült. Másik nagy problémánk az volt, amit a társadalomtudományok kompetencia-deficitnek neveznek. Szimpatikus jelöltjeink voltak, felkészültek, fiatalok; igaz, hogy kevés tapasztalattal rendelkeztek, de tiszta szándékkal és hittel vágtak bele a kampányba, és úgy éreztük, hogy ez a rokonszenv vissza is köszön a választók részéről. Ám nem tudtuk meggyőzni a választópolgárokat arról, hogy a romániai balkáni közigazgatásban ezek a tiszta, nem korrupt és fiatal emberek képesek vezetőkké válni és képesek feladatokat megoldani. Azt hiszem, hogy a következő négy évben ez lesz a legnagyobb feladat: a tudás és a tapasztalat mellé megszerezni és láthatóvá tenni azt a bizonyos kompetenciát, és meggyőzni a választópolgárokat, hogy a néppárt alkalmas arra, hogy meghatározó politikai tényezője legyen az erdélyi magyar társadalomnak.

Ez a helyzet, amelyet felvázolt, kifejezetten hajlamos kétségbeesésbe taszítani az embert. Miből merítették az erőt, a hitet, hogy érdemes belevágni?

Először is van egy olyan meggyőződés, hogy az igazságnak győznie kell. Ez persze nem bizonyítható, ez hit-kérdés. Soha nem hittük el azt, hogy a politika kötelezően mocskos és kötelezően olyan dolgokból áll, amelyek egy becsületes ember számára nem felvállalhatók. Ez motivál bennünket a cselekvésre annak érdekében, hogy ennek a fajta gondolkodásmódnak és politikai gyakorlatnak többséget szerezzünk. Másrészt gondolom, hogy a Néppárt hitében sokszor ott van a tapasztalatlanság és a tudatlanság is, bár kétségtelenül volt néhány veterán harcosunk, akik sokmindent megéltek az elmúlt huszonkét évben – magamat is ide számítom. Aztán van néhány javíthatatlan idealista a sorainkban, akik újra és újra képesek talpraállni és újrakezdeni akkor is, ha elbuktak. Ha ez társul sok száz vagy sok ezer fiatal hitével, akik esetleg még nem buktak el egyszer sem, viszont hiszik, hogy tudnak valamit tenni a közösségért, akkor ez egy olyan elegy, amely túlszeregi a Néppártot és általában az ilyen embereket ezeken a kudarcokon, és tovább mozgat minket a céljaink felé.

A kampánynak mi volt a legfontosabb tanulsága az Önök számára?

Több ilyen van. Az első tanulság az, hogy jól meg kell válogatni az eszközöket, és vissza is kell

igazoltatni őket. Nem elég hinnünk valamit, hanem a helyes eszközöket és a helyes üzeneteket kell megválasztanunk ahhoz, hogy célt érjünk – a jó cél érdekében pedig minden olyan kommunikációs- és kampánytechnikát érdemes felhasználni, amely nem megy bizonyos szint alá, és nem sért méltóságot, jogokat és törvényt. Másrészt érdemes egyenesen beszélni és nem körmönfont módon, mert azt sokkal jobban megértik. Harmadrészt nem elég becsületesnek és kompetensnek lenni, hanem annak is kell látszani. A negyedik tanulság végül az, hogy nem elég megnyerni a választást, hanem meg kell nyerni a szavazatszámítás is, ami egy külön tudomány, és ez alatt nem azt értem, hogy csalni kell, hanem tudni kell, hogy hol lehet csalni, és meg kell akadályozni a csalást, amikor politikai ellenfeleink vagy versenytársaink éppen csalni akarnak. Mindezekben a dolgokban azt hiszem, hogy deficitet mutattunk föl ebben a kampányban, viszont legalább tudjuk, hogy mit kell megtanulni a következő négy évben. Vannak olyan dolgok, amelyeket nem lehet megtanulni – például a hitet, ha nincsen meg; a belső tűz sem hozható kintről, ha nincsen; a politikai képességeket és az elhivatottságot sem lehet megtanulni –, de a politikai cselekvések egy jó része megtanulható. Ha pedig megtanultuk ezeket a dolgokat, nem fordulhat elő, hogy megvan a hit és megvan az elkötelezettség, de nincs meg hozzá a kellő tudás, és ezért bukunk el. Tehát mindazt, ami megtanulható, a következő négy esztendőben megfelelő szinten kell elsajátítanunk ahhoz, hogy a hiteles és elkötelezett emberek ne bukjanak el 2016-ban.

Mit tart az erdélyi magyar társadalom legnagyobb erényének, illetve hibájának? Mi az, amire építhetünk, és mi az, amitől talán meg kellene szabadulnunk?

A hibáról már beszéltem: az, hogy ez a közösség érzelmi zsarolással és félelemretorikával nagyon könnyen megvezethető. Ez a félelemretorika az elmúlt kilencven évben alakult ki, és sokszor elfedi az inkompetenciát, elfedi az aljas szándékokat, elfedi az egyéni, obskúrus érdekeket, és ezzel szemben az erdélyi magyar társadalom jelenleg kiszolgáltatott. Úgy érzem, hogy a Néppárt egyik legfontosabb feladata ezt a kiszolgáltatottságot megszüntetni, ami úgy érhető el, hogy a társadalom politikai kultúráját olyan szintre hozza, hogy sokkal több tudatos választó legyen, aki mérlegelni tud, aki érti a dolgok mögöttesét is, és nem vezethető meg.

Az erdélyi magyar társadalom legnagyobb erénye – pontosabban egyik fontos erénye, hogy ne fogalmazzunk túl sarkosan –, amit ez a választás is megmutatott, s ami nagyon fontos hosszú távú céljaink, vagyis a szülőföldünkön való megmaradás és gyarapodás szempontjából, az az, hogy a felvidéki Híd-féle politikai projektek nálunk egyelőre nem találtak kellően termékeny táptalajra. Ez abból is látszott, hogy bármennyire elégedetlenek is az emberek a politikával és a politikusokkal általában, bármennyire is csalódtak, bármennyire is elégük van az egészből, mindazonáltal sikerült – és ez talán a Néppártnak is érdeme – a politikai közösség amúgy fogyatkozó sorait bővíteni ezen a választáson, hiszen jó százezer olyan ember ment el szavazni, aki egyszer már kikopott vagy távozni kényszerült ebből a közösségből, most pedig visszajött. Sajnos többségükben nem ránk szavaztak, de mi azt is eredménynek tartjuk, hogy visszajöttek, hiszen – a motivációtól függetlenül – olyan politikai aktivizmusról tettek tanúságot, ami biztató a jövőre nézve. Hiszen ha ilyen felkészültségi és szervezeti szinten, amellyel most rendelkezünk – mely persze messze van az elvárttól és a kívánatostól – meg tudtuk mozgatni őket, akkor, ha szervezetségi- és kompetencia-szintünket is emeljük, azt hiszem, ez a mozgósítás jóval eredményesebb lehet. Én úgy látom, hogy az erdélyi magyar társadalom alapjában véve egészséges ebből a szempontból: nem enged az olyan típusú próbálkozásoknak és kényszereknek, amelyek megpróbálják tagjait lehasítani és asszimilálni a többségi társadalomba. Ez a jelenség persze kétségtelenül létezik, de semmiképp sem olyan mértékben, mint a Kárpát-medence többi nemzeti közössége esetében. Ezért azt hiszem, hogy az erdélyi magyarság immunrendszere még mindig kellőképpen erős ahhoz, hogy érdemes legyen itt hosszú távon magyar társadalomban és autonóm közösségben gondolkodni.

Milyen emberekre van szükségük, és mit tegyen az, aki szeretne segíteni?

Fiatal vagy fiatalosan gondolkodó emberekre van szükségünk – ez nem generáció kérdése, hanem a gondolkodásmódé –, akik kellőképpen nyitottak, ugyanakkor pedig kellőképpen elkötelezettek a közösségi kérdések iránt, akik a politikában nem a meggazdagodás lehetőségét látják, hanem a közszolgálat lehetőségét (saját maguk és közösségük épülésére); olyanokra, akik az első pofon után nem szaladnak el, az első kudarc nem kedvetleníti el őket – hiszen lesz még ilyenben részünk.

Nagyon jól tudjuk, hogy ez a választás nem adott megnyugtató választ azokra a kérdésekre, amelyekre válaszokat vártunk volna, tehát nagyon sokat kell még dolgoznunk, nagyon sokat kell még bizonyítanunk ahhoz, hogy a közösség részéről egyértelmű visszajelzés jöjjön, hogy jó úton járunk. Tehát olyan emberek kellene, akik nem szaladnak el, nem csüggednek a kudarcoktól, hanem azok inkább megerősítik őket, mivel rávilágítanak korlátaikra és tökéletlenségeikre, amelyeket azután módszeres munkával és tudással javítani és pótolni lehet. Úgy érzem, hogy sok ilyen ember van az erdélyi magyar társadalomban. Azt is tudom, hogy azoknak kell elsődlegesen mozdulniuk és jelzéseket küldeniük, akik a Néppártot létrehozták, hiszen kívülről mindig úgy látszik, hogy egy ilyen szervezet egy zárt közösség, amelynek nehéz behatolni a falai közé. Tehát elsődlegesen nekünk kell a kezünket nyújtani és a kapukat szélesebbre tárni, és lehetőséget nyújtani az embereknek arra, hogy jöjjenek és segítsenek. Ha pedig ezt megtesszük, akkor a visszajelzés is kellőképpen pozitív lesz, akkor jönni fognak ilyen emberek. De vigyázni kell, hogy úgy nyissuk tágra a kapukat, hogy azok, akik nem azért jönnek, hogy segítsenek, hanem azért, hogy romboljanak, ne tudjanak belépni rajta. Ez egy szinte lehetetlen feladat, hiszen semmilyen eszközzel nem rendelkezünk a szűrésre, tehát folyamatos munkára, figyelemre és gyakorlatra van szükség ahhoz, hogy meglássuk az igaziakat, esélyt és lehetőséget adva nekik a munkára, azokat pedig, akik rombolni jönnek, kellő eréllyel és ugyanakkor kellően udvariasan tartsuk távol, és ne engedjük romboló munkájuknak.